

1. Levitsky, S., & Way, L. A. (2010). «Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War». Cambridge University Press.
2. Diamond, L. (2002). «Thinking about Hybrid Regimes». *Journal of Democracy*, 13(2), 21-35.
3. Huntington, S. P. (1991). «The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century». University of Oklahoma Press.
4. Linz, J. J., & Stepan, A. (1996). «Problems of Democratic Transition and Consolidation: Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe». JHU Press.
5. Przeworski, A., & Limongi, F. (1997). «Modernization: Theories and Facts». *World Politics*, 49(2), 155-183.
6. Zakaria, F. (2003). «The Future of Freedom: Illiberal Democracy at Home and Abroad». W. W. Norton & Company.

Орест СОРОКОПУД,
аспірант за спеціальністю
291 Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні
студії, Волинський національний
університет імені Лесі Українки

ТРОЇСТИЙ СОЮЗ ПОЛЬЩІ, УКРАЇНИ ТА БРИТАНІЇ ЯК НОВИЙ ФОРМАТ СПІВПРАЦІ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ

З початком повномасштабного вторгнення, міжнародна коаліція країн зосередила свої зусилля на підтримці Києва у протистоянні з країною-агресором. Збільшилася співпраця у регіональних форматах співробітництва, таких як ОЧЕС, «Люблінський трикутник», українсько-турецька «квадрига», діалогова платформа Україна-Молдова-Румунія та Альянс України, Великої Британії і Польщі. Повномасштабна війна РФ проти України породила нові виклики для безпеки ЄС і глобальної безпеки. Це стало своєрідною підставою для євроскептиків наголосити на загрозах подальшої європейської інтеграції для громадян ЄС. Британія стає все більш серйозним союзником України, про що свідчать угода про стратегічне партнерство, постачання протитанкової зброї, будівництво кораблів та морських баз. За рік після виходу з ЄС, Сполучене Королівство зазначило свій шлях у програмному документі «Глобальна Британія в епоху конкуренції», де Росія визначена як головна загроза для НАТО та Британії, що може бути пов'язано з історією отруєння Скрипалів у Солсбері у 2018 році. У зв'язку з останніми подіями в Україні, Лондон готовий взяти на себе визначальну роль у протистоянні з гібридними загрозами РФ. У цьому ж документі підкреслюється підтримка територіальної цілісності України та готовність допомагати у розвитку українських Збройних сил [2].

З початку повномасштабного російського вторгнення Польща також

надала Україні значний обсяг військової зброї, боєприпасів, амуніції та військового обладнання на суму понад €3 млрд. Польща перетворилася на хаб, без доступу до інфраструктури якого постачання західної зброї до України значно ускладнилося б або стало взагалі неможливим [3].

Для трьох держав є важливим створення нового політико-безпекового альянсу між Великою Британією, Україною та Польщею. Цей новий альянс формується в контексті загострення безпекової ситуації на українських кордонах та активного постачання зброї Україні з боку Британії. Основними завданнями цього альянсу будуть протидія російській загрозі та спільна робота на користь майбутньої європейської безпеки. Ідея створення цього альянсу впишеться в ширшу стратегію України зі створення малих альянсів.

Альянс України, Великої Британії та Польщі є новим форматом військово-політичної співпраці для протидії російській загрозі та спільної праці для зміцнення європейської безпеки. Створення цієї нової осі Лондон-Варшава-Київ відбувається на тлі значного погіршення безпекової ситуації на українських кордонах та активного постачання Україні зброї зі сторони Великої Британії. Цей новий формат політичної співпраці у Європі між Україною, Британією та Польщею є важливим майданчиком для обговорення питань безпеки та торгівлі.

З ініціативою такої тристоронньої співпраці виступила Україна у жовтні 2021 р. Міністр закордонних справ України Кулеба Д. анонсував малий альянс між Україною, Сполученим Королівством і Польщею 1 лютого 2022 р. За його словами, новий формат із Британією та Польщею «не прив'язаний до локальної географії», а поєднує країни, які поділяють загальні принципи, прагнуть зміцнювати безпеку та розвивати торгівлю, готові до конкретних дій. Він зазначив, що три країни мають реалістичну оцінку загроз безпеці в Європі та стратегію протидії викликам з боку Росії [5].

Л. Трасс першою публічно заговорила про новий альянс ще 21 січня 2022 р. в Австралії. Тоді ж вона нагадала, що «Росія не засвоїла уроків історії» та що санкції Лондона у разі вторгнення РФ в Україну будуть жорсткими і синхронними з іншими союзниками. Утім, ідея об'єднання насправді належить Україні і з'явилася раніше [2]. Трасс Л. оголосила склад учасників, а британські аналітики одразу намалювали дуже показову політичну карту майбутнього утворення, дуже схожу на «повітряний міст» постачання британської зброї останніх тижнів [7].

Президент В. Зеленський висловив своє ставлення до створення нового формату політичної співпраці в Європі, який включає Україну, Британію та Польщу [4]. Він підкреслив, що ці країни мають «глибокі історичні зв'язки» та «спільну історію протистояння агресорам, які загрожують свободі в Європі». Головною метою цього союзу є посилення спільної роботи для забезпечення стабільності та посилення стійкості України, а також зміцнення демократії на кордоні у Східній Європі [2]. Тристоронній меморандум про співпрацю передбачає координацію підтримки Кримської платформи, співпрацю у галузі

кібер- та енергетичної безпеки, а також зміцнення стратегічних комунікацій. Крім того, учасники альянсу мають великий потенціал співпраці в галузях торгівлі, інвестицій та енергетики. Створення об'єднання Атлантики, Балтики та Чорного моря відкріє нові можливості для країн альянсу та регіону в цілому [1].

Учасники нового формату планують зосередити свої зусилля на економічній, торговельній та енергетичній співпраці, а також на боротьбі з дезінформацією. Для Польщі створення нового тристороннього союзу частково є можливістю посилити свої позиції в ЄС та поза його межами. Прем'єр-міністр Польщі М. Моравецький [2] пояснює, що основною цінністю нового формату співпраці є посилення безпеки в регіоні, що стає ще важливішим у зв'язку з подіями минулого літа й осені, зокрема, гібридною атакою мігрантів з боку режиму Лукашенка на польсько-білоруському кордоні.

Під час свого перебування у Нью-Йорку для участі у Генеральній Асамблеї ООН у 2022 році, міністри закордонних справ України, Польщі та Великої Британії провели зустріч у форматі трьох сторін. На цій зустрічі було досягнуто згоди щодо кроків, які потрібно підняти для протидії російській агресії, зокрема, враховуючи рішення В. Путіна про часткову мобілізацію. Кулеба Д. представляв Україну на цьому засіданні, Рау З. був главою делегації Польщі, а Клеверлі Д., який став головою після обрання Трасс Л. на посаду лідера консерваторів та прем'єр-міністра, представляв Велику Британію. У спільному заявленні міністри засудили подальшу мобілізацію сил в Росії, яка лише ускладнює можливості встановлення миру. Також було узгоджено продовжувати непохитну підтримку України з боку Польщі та Великої Британії у протидії агресії Росії до перемоги України, розробити пропозиції щодо довготривалої підтримки України, щоб допомогти їй запобігати та відбивати майбутні напади, а також розвивати тристороннє співробітництво, зокрема, зміцнювати оборонні можливості трьох країн та східного флангу НАТО [6].

Поза Троїстим союзом, існують інші формати співпраці з нашими партнерами. Наприклад, Велика Британія та Норвегія ініціювали нову «морську коаліцію» для підтримки України, яка спрямована на посилення її морських оборонних можливостей. Ця спільна ініціатива забезпечує Україну кораблями та іншими транспортними засобами, щоб підвищити її бойові здібності у морському просторі. Згідно з інформацією від прес-служби міністерства оборони Великої Британії, ця коаліція планує надавати Україні тривалу підтримку, включаючи навчання, постачання обладнання та розвиток інфраструктури для зміцнення безпеки на Чорному морі. Міністерство оборони Великої Британії вбачає, що блокада РФ Чорного моря значно ускладнює морський експорт України, тому підвищення морських можливостей Збройних Сил України, зокрема у протидії російським морським загрозам, сприятиме відновленню морського експорту країни.

Отже, у статті розглянуто створення нового політико-безпекового

альянсу між Великою Британією, Україною та Польщею в контексті загострення ситуації на українських кордонах та постачання зброї Україні з боку Британії. Державами розглядається питання зростання співпраці між країнами у різних форматах, включаючи ОЧЕС, «Люблінський трикутник», та українсько-турецьку «квадригу», а також акцентується увагу на ролі Британії в підтримці України та її нового шляху після виходу з ЄС. Також зазначено роль Польщі в наданні значного обсягу військової допомоги Україні та перетворенні її на важливий хаб для постачання західної зброї. Зазначається, що альянс цих трьох країн має за мету протидіяти російській загрозі та зміцнення європейської безпеки, що відбувається в контексті ширшої стратегії України щодо створення малих альянсів.

1. Кулеба розповів про «малий альянс» України, Польщі та Великої Британії. Радіо Свобода, 18 лютого 2022 р. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-kuleba-novy-format-svivpratsi-polshcha-velyka-brytaniia/31681513.html>
2. Куренкова О. «Маленьке НАТО» для України? Яким буде новий союз з Польщею та Британією, 18 лютого 2022 р. URL: <https://suspilne.media/208511-malenke-nato-dla-ukraini-akim-bude-novij-souz-z-polseu-ta-britanieu/>
3. Стратегічні партнери України (реалії та пріоритети в умовах війни), №3-4 (193-194), 2023. URL: NSD193-194_2023_ukr_all.pdf (razumkov.org.ua)
4. Україна, Британія та Польща створили тристоронній альянс. URL: www.ukrinform.ua, 18 лютого 2022 р.
5. Україна, Велика Британія та Польща створюють новий альянс – деталі від Кулеби. LIGA.net. 1 лютого 2022 р. URL: <https://news.liga.net/ua/politics/news/kuleba-raskryl-pervye-detali-alyansa-ukrainy-polshi-i-velikobritanii>
6. Україна, Польща й Британія у форматі тристороннього альянсу обговорили протидію російській агресії. 22 вересня 2022. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/09/22/7147276/>
7. Червоненко В., Тороп О. Тристоронній союз Британія-Україна-Польща. Як це буде і що дасть. BBC News Україна, 30 січня 2022 р. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-60173211>.

Павло ТКАЧЕНКО,
аспірант кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КРИМІНАЛЬНО ПРАВОВИЙ ВИМІР ФУНДАМЕНТАЛЬНОГО ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

Верховенство права – це фундаментальний принцип, котрий включає в свою систему ряд інших правових принципів, таких як, принцип законності, принцип народовладдя, принцип плюралістичної демократії, тощо. На цих